

ks. Sylwester Jaśkiewicz

KATOLICKI UNIWERSYTET LUBELSKI JANA PAWŁA II

LAURA CONSOLI, *L'UNITÀ DELL'AMORE. LINEAMENTI PER UNA TEOLOGIA
DELL'AMORE SPONSALE IN SANT'AGOSTINO*, CITTADELLA EDITRICE,
ASSISI 2014, SS. 213

Jak ważna w rozważaniach biskupa Hippony jest problematyka miłości ob-
lubieńczej, ukazuje Laura Consoli w swojej pracy napisanej pod kierunkiem
prof. Francesca Pilloniego z Papieskiego Instytutu Teologicznego Jana Paw-
ła II ds. Nauk o Małżeństwie i Rodzinie (wcześniejszy Instytut Studiów nad
Małżeństwem i Rodziną) na Uniwersytecie Laterańskim w Rzymie. Książka
składa się z prezentacji promotora prof. Pilloniego, pięciu rozdziałów, za-
kończenia oraz bibliografii.

Za niezwykle ważne w podejściu do tekstów św. Augustyna należy uznać
obranie przez Consoli chrystologii jako klucza hermeneutycznego, dzie-
ki któremu ujmuje ona tajemnicę więzi mężczyzna-kobieta w świetle ta-
jemnicy Chrystus-Kościół. Jedność Chrystusa i Kościoła stanowi jedyny
magnum sacramentum, poprzez który urzeczywistnia się i objawia ta-
jemnica *Christus totus*, tajemnica oblubieńczego obdarowania Kościoła
ze strony Chrystusa. W tajemnicy więzi Chrystusa z Kościołem zawiera
się prawdziwa tożsamość Kościoła, gdyż właśnie wychodząc od wydarze-
nia wcielenia, św. Augustyn dostrzega w słowach św. Pawła prawdziwy
wielki sakrament, który urzeczywistnia zaślubiny Boga z ludzkością. Chry-
stus woła w nim do siebie każdego człowieka, aby przynależąc do Kościo-
ła, swojej Oblubienicy, mógł tworzyć w Nim i z Nim jedno ciało i jeden
lud, który Bóg wybrał jako swoje mieszkanie. To właśnie z krwi i wody,
które wypłynęły z przebitego boku Chrystusa Oblubieńca, jako dar z sie-
bie dla swojej oblubienicy, wypłynęło życie sakramentalne, dzięki które-
mu Kościół, tak jak Ewa wzięła życie z boku Adama, może uczestniczyć
w bycie swojego Oblubieńca i w życiu Bożym wylanym na odkupioną
ludzkość.

Święty Augustyn, czerpiąc obficie z piątego rozdziału Listu do Efezjan (zwłaszcza Ef 5, 21–33), w którym św. Paweł głosi małżonkom chrześcijańskim „wielką tajemnicę” (*sacramentum magnum*) oblubieńczej miłości Chrystusa i Kościoła, rozwija swoją refleksję o tajemnicy *Christus totus*, a także o całej tajemnicy zbawienia. Przyznanie niezwykle ważnej roli teologii miłości oblubieńczej prowadzi św. Augustyna do uwydatnienia w tajemnicy *Christus totus* różnych wymiarów teologii i ekonomii zbawienia. Tajemnica *Deus Trinitas* jako tajemnica *Deus Caritas* wyraża się w darze Syna, w którym objawia się zamysł miłości obejmujący całą historię zbawienia od stworzenia, aż po ustanowienie „nowego stworzenia” w Chrystusie. W kontemplacji misterium Chrystusa św. Augustyn widzi Kościół, „poczęty” we wcieleniu i objawiony na krzyżu, gdzie rodzi się jako oblubienica, którą Oblubieniec prowadzi do siebie na wieczne gody. W więzi Chrystusa z Kościołem objawia się komunია trynitarna Syna z Ojcem w Duchu, udzielana przez Ducha Świętego wiernym, którzy tworzą Ciało Mistyczne, czyniąc możliwą jedność wiernych z Bogiem, a także między sobą. W tajemnicę zaślubin wpisuje się każde powołanie, gdyż czerpiąc z sakramentalności Kościoła, może realizować się na drodze wiary, jako dar pełni miłości Ojca, w Synu i z Duchem Świętym, i być ze strony wierzącego odpowiedzią miłości udzieloną Ojcu, przez Chrystusa i w Duchu Świętym. Powołanie jest przywilejem, którym Pan obdarowuje każdego i na które należy odpowiedzieć poprzez zjednoczenie się z Chrystusem i uczynienie z siebie mieszkania Ducha Świętego, aby w ten sposób świadczyć o Nim światu. Każdy człowiek ochrzczony uczestniczy w zbawczym planie Ojca, który w swoim Synu umiłował całą ludzkość, i w ten sposób swoim życiem wnosi wkład w tworzenie komunii miłości, która jednoczy wierzących z Chrystusem w Jego Ciele. Niepowtarzalny wymiar sakramentu małżeństwa wyraża się zdaniem Biskupa Hippony w tym, że wzajemna miłość małżonków czerpie swoje siły z oblubieńczej miłości Chrystusa do Kościoła. Sakrament małżeństwa nie tylko jest znakiem i symbolem oblubieńczej miłości Chrystusa do Kościoła, ale uczestniczy bezpośrednio w miłości zbawczej Chrystusa Oblubienca, który przyjmuje jako własne zobowiązanie i odpowiedź udzieloną przez małżonków chrześcijańskich na zamysł miłości, w który On sam ich zaangażował. Miłość małżeńska dzięki sakramentowi jest włączona w Ciało Mistyczne i może uczestniczyć w życiu Kościoła i w komunii trynitarniej. W ten sposób miłość ludzka nie jest zapomniana lub pomniejszona przez św. Augustyna, ale dzięki sakramentowi jest włączona w miłość trynitarną.

Małżonkowie chrześcijańscy już na mocy chrztu włączeni w tajemnicę Chrystusa i Kościoła, stają się uczestnikami sakramentalności, a przez to jej znakiem i obrazem uprzywilejowanym w świecie.

W ostatnim rozdziale publikacji Consoli zwraca uwagę na kontekst historyczny, kulturalny i religijny, w jakim rodziła się myśl św. Augustyna o miłości oblubieńczej i sakramencie małżeństwa w odniesieniu do relacji Chrystus–Kościół. Augustyn broni wartości małżeństwa jako dobra w porządku historii i natury, a przy tym podkreśla odmienność i komplementarność kobiety i mężczyzny pochodzące od Stwórcy oraz wielkość ich miłości i związku małżeńskiego, jako znaku i figury wzajemnej miłości, jaka łączy Chrystusa z Kościołem. Miłość małżonków poprzez uczestnictwo w miłości Chrystusa do Kościoła staje się w świecie widzialnym znakiem wiecznej miłości Boga.